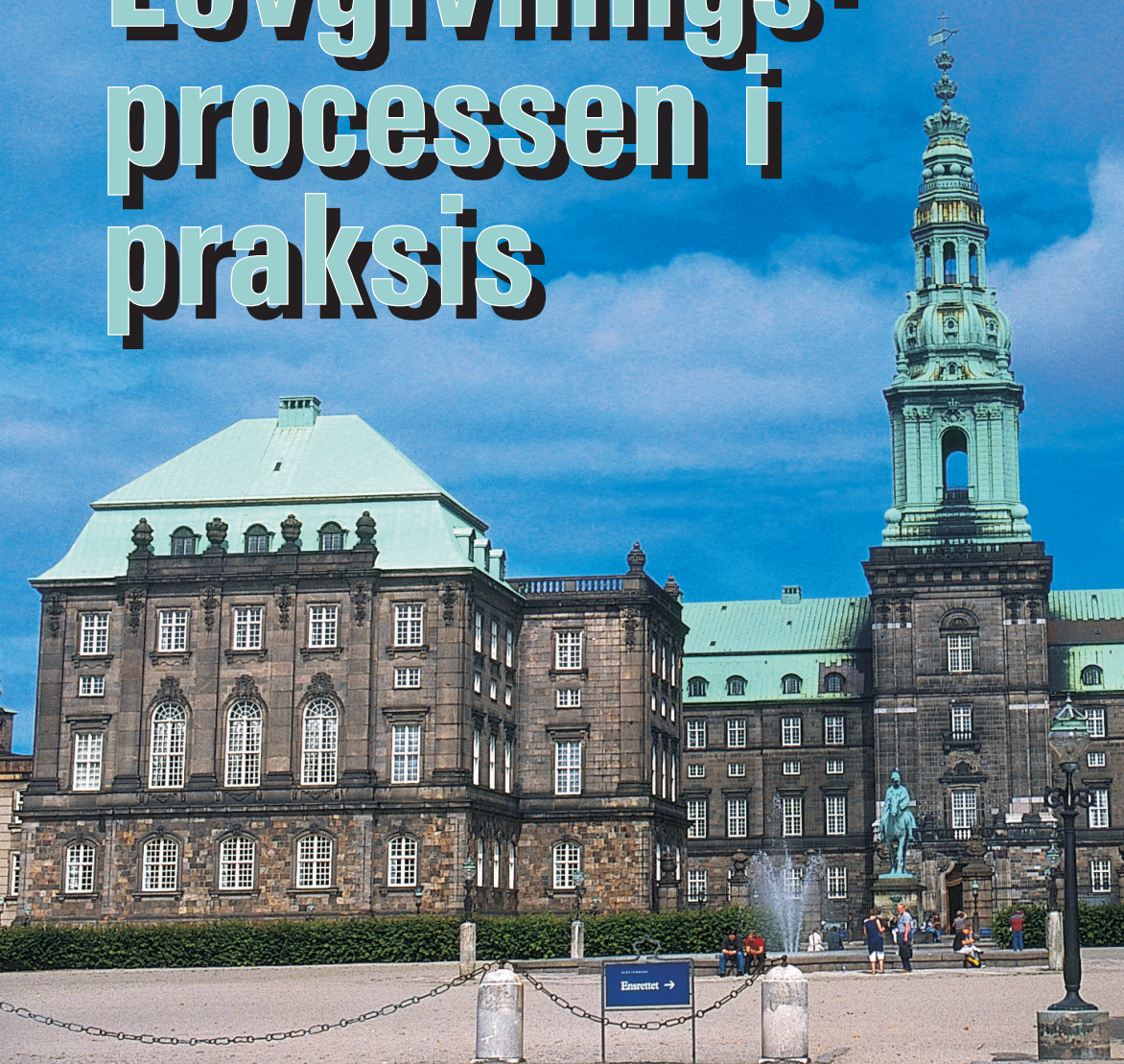

Aage Frandsen

Lovgivnings- processen i praksis

Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Aage Frandsen

Lovgivningsprocessen i praksis

Jurist- og Økonomforbundets Forlag
2008

Denne side er købt på www.ebog.dk og er omfattet af lov om ophavsret.

Uanset evt. aftale med Copy-Dan er det ikke tilladt at kopiere eller indscanne siden til undervisningsbrug eller erhvervsmæssig brug.

Bogen er udgivet af Djøf Forlag (www.djoef-forlag.dk)

*Lovgivningsprocessen
i praksis*

1. udgave, 1. oplag

© Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2008

Alle rettigheder forbeholdes.

Mekanisk, elektronisk, fotografisk eller anden gengivelse af eller kopiering fra denne bog eller dele heraf er ifølge gældende dansk lov om ophavsret ikke tilladt uden forlaget's skriftlige samtykke eller aftale med Copy-Dan.

Omslag: Morten Højmark

Tryk: Narayana Press, Gylling

Indbinding: Damm's Forlagsbogbinderi, Randers

Printed in Denmark 2008

ISBN 978-87-574-2008-1

Forsidebilledet: Scanpix

»Statsministeriet i forgrunden til venstre
og Folketinget i baggrunden til højre«.

Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Lyngbyvej 17

Postboks 2702

2100 København Ø

Telefon: 39 13 55 00

Telefax: 39 13 55 55

e-mail: forlag@djoef.dk

www.djoef-forlag.dk

Indholdsfortegnelse

Forord	9
Indledning	11
Det er langt fra altid, som det ser ud til.....	11
Bogens kilder, anvendt metode og bogens indhold.....	12
Kapitel 1. Lovinitiativet	17
Fremsatte og vedtagne forslag.....	20
Lovforslag:	20
Forslag til folketingsbeslutning:.....	21
Kapitel 2. Hvorfra stammer ideerne?	23
Regeringen.....	23
Regeringsgrundlaget.....	23
Regeringens interne organisering.....	26
Statsministeren og Statsministeriet.....	27
Finansministeriets særlige rolle bygges op	28
Finansministeriets og Økonomiudvalgets særlige betydning 1993-2001	29
Koordinationsudvalget – det centrale udvalg fra 2001.....	31
Finansministeriets og Økonomiudvalgets fortsatte betydning fra 2001.....	33
Andre regeringsudvalg.....	36
Ministermøder.....	36
Regeringen sætter dagsordenen.....	37
Embedsmændene i ministerierne	40
EU.....	43
Folketinget og partierne i Folketinget	44
Forslag til folketingsbeslutninger	44
Vedtagelse ved forespørgsler	46
Indirekte indflydelse og dagsordenssættende	48

Interesseorganisationerne.....	49
Pressen	51
Kapitel 3. Regeringens brug af kommissioner.....	55
Formålet med kommissioner mv.....	55
Sammensætning af kommissioner, udvalg, mødefora m.v.	56
VK-regeringens forskelligt rettede strategi.....	61
Kapitel 4. Forligskulturen skaber forlignorm	63
Ministerens oplæg til forhandlinger.....	63
Forskellige typer af forlig med forskellig varighed	64
Stemmeaftaler.....	65
Aftaler, der varer et år.....	68
Aftaler, der varer, så længe indholdet indfases.....	69
Aftaler, der varer et bestemt antal år.....	71
Aftaler uden udløbstid.....	73
Årsager til forskellig varighed.....	76
Sådan forhandles der.....	77
Hvem deltager i forhandlingerne ?	77
Hvem forhandler?.....	79
Separate forhandlinger	80
Embedsmændenes rolle under forhandlingerne	82
Eksempler på forskellige forhandlingsforløb	83
Forhandlingerne om en strukturreform	83
Forhandlinger om folkeskolen	85
Forhandlinger om gymnasiereformen.....	87
Medieforhandlinger udenfor pressens søgelys i 2000.....	89
Smal medieaftale i 2002	90
Bred medieaftale i 2006.....	91
Meget forskellige forløb.....	92
Kapitel 5. Finanslovsforhandlingerne har deres helt eget forløb	93
Forberedelse af forhandlingerne	93
Over et halvt års forberedelse.....	93
Aftale om finansloven er nødvendig.....	95
Forhandlingsprocessen	96
Tidlige sonderinger	98
Deltagere under forhandlingerne	99

Alt kan inddrages i forhandlingerne	101
Politisk bestemt forskning.....	102
Inddragelse af retspolitikken i finanslovforhandlingerne.....	103
Manglende inddragelse af fagministerier	104
Satspuljerne – med lidt til alle	105
Politisk afgørelse eller forvaltningsafgørelse.....	106
Få mennesker klarer meget.....	108
Delaftaler i tilknytning til finanslovsaftalen.....	109
Inden for og uden for forhandlingslokalet	112
Kapitel 6. Forligskulturen har skabt en forligsnorm.....	115
Hvorfor indgås forlig og hvorfor ikke?.....	115
Derfor ønsker en minister forlig.....	115
Derfor ønsker partier at indgå forlig.....	115
Derfor ønsker partier ikke at indgå forlig	118
Når man inviteres eller ikke inviteres	120
Ministre kan foretrække bredere aftaler	121
Bredere aftaler kan også give problemer.....	122
Forskellige roller under forhandlingerne	123
Rollen som minister og som ordfører	123
Ministeren skal give plads.....	125
Folketingsmedlemmer i mesterlære.....	126
Hvad omfatter et forlig?.....	127
Ændringer i et forlig kræver enighed	128
Nye forlig skal respektere allerede indgåede forlig	130
Begrænsninger og forpligtelser for en forligspart.....	132
Hvad må en forligspart ikke?	132
Hvordan et regeringsparti kommer med fra sidelinien?.....	134
Hvordan andre partier kommer med fra sidelinien?.....	135
Justeringer i eksisterede forlig.....	138
Forligsophør og forligsbrud.....	141
Reelle forligsbrud.....	142
Når ministre bevæger sig på kanten af forlig.....	144
Opsigelse af forlig på bestemte betingelser.....	145
Ordentlighed, selv om der ikke er forlig	146
To forlig nævnes, men ikke to andre.....	148
Når bortfald af forlig manifesterer sig	149
Gamle forlig, der er i mindretal, forpligter ikke.....	151

Gråzoner omkring magtens tredeling.....	152
Følgegrupper og anden inddragelse af folketingsmedlemmer.....	152
Høj detaljeringsgrad.....	155
Forligskulturen i ministerier og folketingsudvalg.....	157
Justitsministeriet skiller sig ud.....	157
Fødevarerudvalget skiller sig ud.....	158
Kapitel 7. Lovbehandlingen i Folketinget.....	161
Sådan udarbejdes lovforslag.....	161
Lovforslagsbehandling i Folketinget.....	163
Udvalgsbehandlingen – mere formel end reel.....	167
Folketingsudvalgene.....	167
Folketingsudvalgenes organisering.....	172
Partiernes organisering på baggrund af udvalgsstrukturen.....	174
Møder i folketingsgrupperne.....	176
Udvalgsbehandlingens formelle betydning.....	177
Kan behandling af sager trækkes i langdrag?.....	180
Deputationers fremmøde.....	180
Regeringens og Folketingets indbyrdes relationer.....	182
Regeringens behandling af Folketinget.....	182
Ministre skal sige sandheden, men rutter ikke med den.....	183
Rammelove giver ministre øgede beføjelser.....	187
Hvad kan et folketingsudvalg, og hvad kan det ikke?.....	191
To udvalgs og et nævns besluttende beføjelser.....	193
Finansudvalget.....	193
Europaudvalget.....	196
Det Udenrigspolitiske Nævn.....	198
Kapitel 8. Konsekvenser af forligskulturen.....	201
Kapitel 9. Regeringens fodaftryk – Folketingets fingeraftryk.....	209
Politiske udtryk og begreber.....	219
Litteratur.....	231
Stikordsregister.....	233